

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546 และ 6 พฤษภาคม 2546 โดยปรับบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer: CEO) หรือเรียกว่า “ระบบการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารงานสูงสุด (Chief Executive Officer : CEO)” พร้อมกับปรับระบบการบริหารราชการของจังหวัดให้เป็นหน่วยงานเชิงกลยุทธ์ภาครัฐในระดับพื้นที่ให้สามารถประสานและกำกับดูแลการทำงานทุกส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ และให้ทุกจังหวัดเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เป็นต้นมา เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัด

การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจการคลังจังหวัดเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสำนักงานคลังจังหวัด ตามการปรับบทบาทภารกิจการเป็นนักบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด (Chief Financial Officer : CFO) โดยนำเสนอในรูปแบบของการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) และการจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด และข้อเสนอนโยบายเศรษฐกิจจังหวัดต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงการคลัง เพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจการคลังจังหวัด ไปวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจหรือกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด โดยในการดำเนินการ การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจการคลังจังหวัดทั้ง 2 รูปแบบ สำนักงานคลังจังหวัดทั้ง 75 แห่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ.2546 ถึงปัจจุบัน โดยการจัดทำการจัดทำ GPP แม้ว่า จะเป็นข้อมูลสมมุติที่สามารถสะท้อนภาพเศรษฐกิจโดยรวมแต่เป็นข้อมูลที่ล่าช้า Lagging Indicator เนื่องจากประกาศล่าช้า 6 เดือน และเป็นข้อมูลรายปีอีกด้วย ในขณะที่รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด สามารถสะท้อนภาพเศรษฐกิจการคลังในระดับจังหวัดเป็นรายเดือนซึ่งสะท้อนสถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจของจังหวัดได้ในระยะสั้น โดยในการจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจจังหวัด ประกอบด้วย 2 รายงานหลัก คือ

ตารางที่ 1.1 ส่วนประกอบรายงานภาวะเศรษฐกิจ และภาวะการคลัง

รายงานภาวะเศรษฐกิจ	รายงานภาวะการคลัง
1 เศรษฐกิจด้านอุปทาน (ด้านการผลิต)	1 ด้านรายได้
1.1 ภาคการเกษตร	- สำนักงานสรรพากรพื้นที่
- เกษตรกรรม	- สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่
- ปศุสัตว์/ประมง	- สำนักงานธนารักษ์พื้นที่
1.2 ภาคนอกการเกษตร	- หน่วยงานอื่นๆ
- เหมือนแร่และขอยหิน	2 ด้านรายจ่าย
- อุตสาหกรรม	- สำนักงานคลังจังหวัด
- การบริการและการท่องเที่ยว	
2 เศรษฐกิจด้านอุปสงค์ (ด้านการใช้จ่าย)	
2.1 การบริโภคภาคเอกชน	
2.2 การลงทุนภาคเอกชน	
2.3 การใช้จ่ายภาครัฐ	
2.4 การค้าระหว่างประเทศ (ถ้ามี)	
3 เศรษฐกิจด้านการเงิน	
4 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	
4.1 ด้านระดับราคา	
- ดัชนีราคาผู้ผลิต	
- ดัชนีราคาผู้บริโภค	
4.2 ด้านการจ้างงาน	

ที่มา : จากการศึกษาและรวบรวม

จังหวัดเชียงใหม่เป็น 1 ใน 75 จังหวัดของไทย ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 20,107 ตารางกิโลเมตร หรือใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ และมีจำนวนประชากรประมาณ 1.63 ล้านคน มากเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ แบ่งการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาในระดับสูง มีศักยภาพในการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และการลงทุน จนเป็นเมืองเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศไทยรองจากกรุงเทพมหานคร โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2552p จำนวน 132,098 ล้านบาท ซึ่งสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของภาคเหนือ ตารางที่ 1.2 แบ่งออกเป็น ภาคเกษตร 22,637 ล้านบาท และนอกภาคการเกษตร 109,461 ล้านบาท

ตารางที่ 1.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคเหนือ ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2552

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ล้านบาท)	สัดส่วน(ร้อยละ)	ลำดับที่
เชียงใหม่	132,098	12.95	1
ลำปาง	58,489	5.73	11
อุตรดิตถ์	31,849	3.12	14
แม่ฮ่องสอน	11,062	1.08	17
เชียงราย	66,253	6.49	8
แพร่	24,692	2.42	16
ลำพูน	69,328	6.79	7
น่าน	24,709	2.42	15
พะเยา	48,666	4.77	13
นครสวรรค์	78,541	7.70	2
พิษณุโลก	73,590	7.21	4
กำแพงเพชร	77,598	7.60	3
อุทัยธานี	64,877	6.36	9
สุโขทัย	54,407	5.33	12
ตาก	73,530	7.21	5
พิจิตร	60,977	5.98	10
เพชรบูรณ์	69,760	6.84	6
	1,020,426	100.00	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554)

ในช่วงที่ผ่านมารจัดเก็บรายได้ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 65 ของรายได้จัดเก็บทั้งหมด ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ผลการจัดเก็บรายได้และสัดส่วนตามหน่วยงานจัดเก็บ

หน่วยงาน	ปีงบประมาณ					
	2551		2552		2553	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่	5,890.45	70.69	5,524.59	66.89	6,285.76	57.73
สรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่	517.28	6.21	660.61	8.00	856.42	7.87
ค่านสุทธการ	32.80	0.39	37.49	0.45	68.29	0.63
หน่วยงานอื่น	1,891.85	22.70	2,036.98	24.66	3,677.87	33.78
รวมรายได้จัดเก็บ	8,332.38	100.00	8,259.67	100.00	10,888.33	100.00

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่ (2553)

ซึ่งปรากฏว่ารายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มมีสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับรายได้อื่นๆ ในตารางที่ 1.4 จะเห็นได้ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มในปีงบประมาณ 2551 – 2553 จะมีสัดส่วนร้อยละ 35.99, 36.93 และ 35.78 ตามลำดับ ซึ่งจะมีสัดส่วนสูงกว่ารายได้จัดเก็บอื่นๆ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายได้สำคัญของภาคการคลังของจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นรายได้สำคัญสำหรับนำไปพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 1.4 การจัดเก็บรายได้ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2551 – 2553

ที่มาของรายได้	2551		2552		2553	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2,056.32	34.91	2,030.06	36.75	2,063.94	32.84
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	1,239.25	21.04	1,147.26	20.77	1,460.79	23.24
ภาษีการค้า	0.04	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	2,119.94	35.99	2,039.99	36.93	2,248.75	35.78
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	277.14	4.70	124.71	2.26	300.91	4.79
อากรแสตมป์	192.40	3.27	177.75	3.22	206.06	3.28
อื่นๆ	5.36	0.09	4.81	0.09	5.31	0.08
รวม	5,890.45	100.00	5,524.59	100.00	6,285.76	100.00

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่ (2553)

อีกทั้ง หน่วยงานหลักทางเศรษฐกิจ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นำเอารายได้ภาษีของกรมสรรพากรมาทำเป็นเครื่องชี้ทิศทางเศรษฐกิจ ดังนี้

ตารางที่ 1.5 เครื่องชี้ทิศทางเศรษฐกิจจากภาษีของกรมสรรพากร

หน่วยงาน	ดัชนี	ภาษี
ธนาคารแห่งประเทศไทย	ดัชนีฟ็องเศรษฐกิจ เครื่องชี้การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของภาคเอกชน	รายรับภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ณ อัตราภาษีร้อยละ 7) ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่
กระทรวงพาณิชย์	ดัชนีฟ็องเศรษฐกิจ	ภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม
สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ดัชนีฟ็องเศรษฐกิจ	ภาษีทางอ้อม
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	ดัชนีฟ็องเศรษฐกิจ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่มา : จากการศึกษาและรวบรวม

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด เป็นดัชนีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกโดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการจำนวนหนึ่ง ณ เวลาหนึ่ง ๆ เทียบกับปีฐาน ซึ่งมีประโยชน์วัดภาวะเงินเฟ้อของจังหวัด (Inflation) วัดค่าครองชีพของประชาชนในจังหวัด (Cost of Living) เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของจังหวัด ปรับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด โดยสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้รายงานความเคลื่อนไหวดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ โดยสรุปการประมวลผลดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ รายการสินค้าและบริการที่คำนวณ มีจำนวน 417 รายการ สำหรับจังหวัดเชียงใหม่มี จำนวน 260 รายการ ครอบคลุมหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า เเคหสถาน การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล ยานพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร การบันเทิงการอ่านและการศึกษา ฯลฯ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ดังตารางที่ 1.6 จะเห็นได้ว่าดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้นปี 2552 ที่หดตัวร้อยละ 0.52 เป็นผลมาจากดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหาร และเครื่องดื่ม ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจาก การลดลงของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ประกอบกับหมวดบันเทิงการอ่าน การศึกษา หมวดเคหสถาน

ตารางที่ 1.6 ดัชนีราคาผู้บริโภครวมจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2547 - 2553

เดือน	ดัชนีราคาผู้บริโภครวมจังหวัดเชียงใหม่						
	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
มกราคม	86.40	89.60	93.90	98.00	102.50	99.70	107.70
กุมภาพันธ์	87.20	90.10	93.60	97.30	102.90	101.10	109.70
มีนาคม	87.90	90.90	94.10	97.90	103.70	102.00	109.80
เมษายน	89.40	92.10	94.80	99.10	104.40	103.90	110.30
พฤษภาคม	89.70	91.70	95.60	99.70	107.40	103.00	111.00
มิถุนายน	90.20	92.10	96.10	100.30	107.90	103.70	111.30
กรกฎาคม	89.50	93.20	96.20	100.40	107.80	104.50	112.00
สิงหาคม	89.50	94.10	96.90	100.30	104.50	104.70	113.30
กันยายน	90.50	94.90	96.70	100.80	105.40	105.10	112.60
ตุลาคม	90.00	94.60	97.50	101.30	103.80	105.40	112.70
พฤศจิกายน	89.60	93.60	97.80	102.30	102.30	105.90	115.40
ธันวาคม	89.40	93.50	98.30	102.40	100.80	107.50	113.80
เฉลี่ย	89.10	92.50	96.00	100.00	104.50	103.90	111.63
อัตราการขยายตัว	3.24	3.82	3.78	4.17	4.50	-0.57	7.47

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2554)

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคและรายได้ภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ นั้น อยู่บนหลักการที่ว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในจังหวัดเพิ่มขึ้น ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นประชาชนก็จะมีการใช้จ่ายมากขึ้น ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นเนื่องจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีซึ่งมีฐานภาษีจากรายจ่ายหรือการบริโภคของประชาชนซึ่งก็คือการพิจารณาจากการคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย (Expenditure Approach) ก็จะเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันในทางตรงกันข้ามหากประชาชนมีรายได้ลดลงประชาชนมีการใช้จ่ายหรือบริโภคลดลง ดัชนีราคาผู้บริโภคลดลงส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีลดลงตามไปด้วย เนื่องจากขนาดของฐานภาษีแคบลง ซึ่งช่วงที่ผ่านมามีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐบาลกับดัชนีราคาผู้บริโภคว่ามีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับประเทศ และเป็นการศึกษาโดยวิธีโคอินทิเกรชัน ในขณะที่ระดับจังหวัดยังไม่มี

ผลการศึกษาดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นที่น่าศึกษาในเรื่องการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับรายได้ภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่โดยวิธี Vector Autoregressive Model (VAR) จะเป็นการศึกษาอีกวิธีหนึ่งโดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ของดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่และรายได้ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ว่าจะส่งผลต่อกันเช่นไร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาคการคลังและด้านเสถียรภาพในภารกิจของสำนักงานคลังจังหวัดทุกแห่งได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคและภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่โดยวิธี Vector Autoregressive Model (VAR)
- 1.2.2 เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของภาษีทางตรง ภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ และดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่โดยวิธี Impulse Response Function (IRF)

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- 1.3.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการจัดเก็บภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของจังหวัดเชียงใหม่
- 1.3.2 ทำให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของรายได้ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของจังหวัดเชียงใหม่ และดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่และผลการจัดเก็บภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ได้นำข้อมูลทศนิยมมีรายเดือนตั้งแต่ เดือนมกราคม 2547 จนถึงเดือนธันวาคม 2553 ประกอบด้วยสามตัวแปร ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่ และผลการจัดเก็บภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และนำไปหาอัตราการเปลี่ยนแปลง แล้วนำมาทดสอบเพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ โดยวิธี Vector Autoregressive Model (VAR) โดยได้ใช้ข้อมูลจากสำนักดัชนีการเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์

ภาษีทางตรง (Direct Tax : CMIDRT) หมายถึง ภาษีอากรที่ผู้รับภาระภาษีไม่สามารถผลักภาระภาษีไปให้แก่บุคคลอื่นได้ คือ ภาษีบุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บโดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่

ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax : CMIIRT) หมายถึง ภาษีอากรที่ผู้รับภาระภาษีสามารถผลักภาระภาษีไปให้แก่บุคคลอื่นได้ คือ ภาษีการขายทั่วไป เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ที่จัดเก็บโดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดเชียงใหม่ (Consumer Price Index of Chiang Mai Province : CMICPI) ดัชนีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกโดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการจำนวนหนึ่ง ณ เวลาหนึ่ง ๆ เทียบกับปีฐาน 2550 ซึ่งการประมวลผลดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ รายการสินค้าและบริการที่คำนวณ มีจำนวน 417 รายการ สำหรับจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวน 260 รายการ ครอบคลุมหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า เคหสถาน การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล ยานพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร การบันเทิงการอ่านและการศึกษา ฯลฯ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดเชียงใหม่

อัตราเงินเฟ้อ (Inflation rate) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาของเดือนปัจจุบันเปรียบเทียบกับดัชนีราคาของเดือนก่อน หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงที่เปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลา ที่ต่อเนื่องกันการวัดอัตราเงินเฟ้ออาจวัดด้วยด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่ (Consumer Price Index of Chiang Mai Province: CMICPI)